

Arkivnr: 2018/14427-17

Saksbehandlar: Roald Breistein

Saksframlegg

Saksgang

Utval	Saknr.	Møtedato
Kontrollutvalet		
Fylkestinget		01.10.2019

Forvaltningsrevisjon av internkontroll i Bybanen Utbygging - Revisjonsrapport

Bakgrunn for saka:

I møte i kontrollutvalet 24.09.2018 i sak PS 94/18 gjorde kontrollutvalet vedtak om å gjennomføre forvaltningsrevisjon av Bybanen utbygging, der det etter planen skal leverast revisjonsrapport innan 30.04.2019.

Av den godkjende prosjektplanen går det fram at føremålet med forvaltningsrevisjonen er:

«Føremålet med forvaltningsrevisjonen har vore å undersøke om Bybanen utbygging har etablert system og rutinar som sikrar at oppgåver og funksjonar som er lagt til BU blir utført på ein god måte.»

Med bakgrunn i prosjektet sitt føremål har revisjonen undersøkt følgjande problemstillingar:

1. I kva grad er det etablert tilfredsstillande internkontroll, under dette:
 - Kontrollmiljø
 - Risikovurderingar
 - Kontrollaktivitetar
 - Kommunikasjon og informasjon
 - Leiinga si oppfølging
2. Er det etablert tilstrekkeleg med overordna system og rutinar for prosjektstyring?
3. Er det etablert tilfredsstillande rutinar for innkjøp av tenester?
4. Er det etablert tilfredsstillande rutinar for kontraktsoppfølging?
 - Er det etablert system for registrering og oppfølging av kontraktar?
 - Blir det gjennomført kontrollar for å undersøke at kontraktar blir etterlevd?
5. I kva grad er det etablert rutinar for samhandling med sentrale aktørar knytt til utbygging av bybanen?

Forvaltningsrevisjonen har slike avgrensingar

«*Dei temaa som har blitt undersøkt i forvaltningsrevisjonen, dvs. internkontroll, prosjektstyring, innkjøp, kontraktsoppfølging og samhandling, har blitt gjennomgått og vurdert på eit systemnivå. Revisjonen har ikkje gått inn i enkeltvise prosjekt for å vurdere om desse prosessane faktisk er gjennomført i samsvar med regelverk og rutinar.*»

I samband med at Deloitte i møte orienterte kontrollutvalet om status i arbeidet med denne forvaltningsrevisjonen vart det gjort slikt vedtak:

1. *Revisjonsrapport vert å levere sekretariatet innan 21.05.2019 slik at den kan handsamast i møte i kontrollutvalet 11.06.2019 og i fylkestinget i oktober.*
2. *Kontrollutvalet tek elles informasjonen til orientering.*

Drøfting:

Deloitte har no gjort ferdig forvaltningsrevisjon av internkontroll i Bybanen Utbygging og revisjonsrapport er levert og ligg ved som vedlegg til saka. Rapporten har vore send til uttale hjå fylkesrådmannen og uttalen går fram av vedlegg 1 i rapporten.

Deloitte har i denne vurderinga nytta dokumentanalyse, intervju med utvalde personar, og verifiseringsprosessar som metodar. Etter sekretariatet si vurdering har Deloitte levert ein god rapport som er i samsvar med kontrollutvalet si bestilling. Vi har også merka oss at Deloitte i denne rapporten har laga eit samandrag og lesarrettleiing som går fram av side 4-6 .

Av punkt 8 Konklusjon og tilrådingar i rapporten kjem Deloitte med slike tilrådingar til Hordaland fylkeskommune:

«*Basert på det som kjem fram i undersøkinga vil revisjon tilrå at BU/Hordaland fylkeskommune sett i verk følgjande tiltak:*

1. *Sørger for at det blir utarbeidd skriftlege rutinar knytt til:

 - a. *dei ulike oppgåvene som inngår i hovudprosessar for byggetrinn i BU sitt kvalitetssystem, og*
 - b. *dei delane av anskaffingsprosessen der det er identifisert behov for nye/reviderte rutinar.**
2. *Etablerer systematiske kontrollar for å undersøke og følgje opp at etablerte rutinar og malar for gjennomføring av sentrale arbeidsoppgåver blir nytta i samsvar med intensjonen.*
3. *Sørger for at det blir utarbeidd tilstrekkeleg med system og rutinar for å halde oversikt over inntekter i byggetrinn, under dette oversikt over kva utgifter dei ulike involverte aktørane skal betale for, samt rutinar for å berekne dei kostnadar som skal vidarefakturerast og når kostnadane skal betalast inn.*
4. *Evaluerer prosessane knytt til inngåing av prosjekteringskontrakt for byggetrinn 4, og gjennomfører analysar av om det i samband med inngåing av denne type kontraktar finst relevant forbetringpunkt det er viktig at BU tek omsyn til i seinare prosessar for inngåing av tilsvarende kontraktar.»*

På side 16 i revisjonsrapporten bruker Deloitte forkortingane K-HMS og SHA-koordinator utan at det går fram av rapporten kva forkortingane står for. Sekretariatet har på førespurnad til Deloitte fått denne forklaringa:

«K-HMS: Kvalitet, helse, miljø og sikkerhet.

HMS omfattar arbeid med helse, miljø og sikkerhet i all arbeidssamanheng (jf. internkontrollforskrifta), og knyt seg dermed til arbeid med dette i heile Bybanen Utbygging si verksemd (både prosjektorganisasjonen og dei ulike entreprisane).

SHA: Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø.

SHA-forkortinga er forankra i forskrift om sikkerhet, helse og arbeidsmiljø på bygge- eller anleggsplassar (byggherreforskrifta). Byggherreforskrifta skildrar korleis byggherren skal ivareta arbeidstakarane sin sikkerhet, helse og arbeidsmiljø gjennom prosjektering og gjennomføring av bygge- og anleggsarbeider. Omgrepet SHA vert nytta berre for denne type arbeidsplasser, og omhandlar altså sikkerhet, helse og arbeidsmiljø på bygge- og anleggsplassar spesifikt.

K-HMS og SHA-ansvarleg er altså den personen i Bybanen Utbygging som har det overordna ansvaret for oppfølging av verksemdas arbeid med HMS (for heile verksemda) og SHA (i dei ulike entreprisane og på dei ulike byggeplassane), og at dette er i samsvar med gjeldande forskriftskrav.

K-en i forkortinga viser til at vedkommande også innehar rollen som ansvarleg for vedlikehaldsarbeid i BU sitt kvalitetssystem (Utbyggingshandboka).»

Sekretariatet registrerer at det i punkt 7 «Samhandling med sentral aktørar» i rapporten kjem fram at det er utfordringar knytt til samhandling, både med Bane NOR og når det gjeld oversending av relevante anskaffingsrettslege dokument til BU frå dokumentssenteret i Hordaland fylkeskommune. Dette er ikkje teke med i tilrådingane i punkt 8 i rapporten. Sekretariatet meiner at det bør vera ei eiga tilråding om desse tilhøva.

Konklusjon:

Kontrollutvalet har eit særskilt ansvar for å følgje opp at fylkestinget sine vedtak i samband med handsaming av rapportar om forvaltingsrevisjon vert følgt opp. Det vert vist til «Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner» § 12 «Oppfølging av forvaltningsrevisjoner» der det står dette:

«Kontrollutvalget skal påse at kommunestyrets eller fylkestingets vedtak i tilknytning til behandlingen av rapporter om forvaltningsrevisjon følges opp.

Kontrollutvalget skal gi rapport til kommunestyret eller fylkestinget om hvordan kommunestyrets eller fylkestingets merknader til rapport om forvaltningsrevisjon er blitt fulgt opp. Det skal også rapporteres om tidlige saker som etter utvalgets mening ikke er blitt fulgt opp på en tilfredsstillende måte.»

Forslag til innstilling i saksframlegget, byggjer i stor grad på forslag til tilrådingar i rapporten. I tillegg vert det tilrådd å legge inn eit nytt punkt i innstillinga som går på utfordringane knytt til samhandling med sentrale aktørarar.

På bakgrunn av at Hordaland fylkeskommune skal slå seg saman med Sogn og Fjordane fylkeskommune frå 01.01.2020 vil det ikkje vera føremålstenleg å be noverande fylkesrådmann om å komme tilbake til kontrollutvalet med ein handlingsplan som viser kva tiltak som skal setjast i verk for å følgja opp tilrådingane i rapporten, slik det er vanleg å gjera i slike saker. Sekretariatet tilrår i staden at kontrollutvalet ber fylkesrådmannen om å syta for at tilrådingane vert teke omsyn til i arbeidet som pågår med etablering av Vestland fylkeskommune.

Vidare vert det tilrådd at fylkesrådmannen i Vestland fylkeskommune vert anmoda om å lage ein prioritert handlingsplan til kontrollutvalet i Vestland fylkeskommune innan 01.02.2020 som viser kva tiltak som skal setjast i verk for å følgja opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga.

Forslag til innstilling

På bakgrunn av rapport om forvaltningsrevisjon av Bybanen Utbygging ber fylkestinget fylkesrådmannen syta for at desse tilrådingane vert teke omsyn til i arbeidet som pågår med etablering av Vestland fylkeskommune:

1. At det vert utarbeidd skriftlege rutinar knytt til:
 - a. dei ulike oppgåvene som inngår i hovudprosessar for byggetrinn i BU sitt kvalitetssystem, og
 - b. dei delane av anskaffingsprosessen der det er identifisert behov for nye/reviderte rutinar.
2. Etablere systematiske kontrollar for å undersøke og følgje opp at etablerte rutinar og malar for gjennomføring av sentrale arbeidsoppgåver blir nytta i samsvar med intensjonen.
3. Sørge for at det blir utarbeidd tilstrekkeleg med system og rutinar for å halde oversikt over inntekter i byggetrinn, under dette oversikt over kva utgifter dei ulike involverte aktørane skal betale for, samt rutinar for å berekne dei kostnadar som skal vidarefakturerast og når kostnadane skal betalast inn.
4. Evaluere prosessane knytt til inngåing av prosjekteringskontrakt for byggetrinn 4, og gjennomfører analysar av om det i samband med inngåing av denne type kontraktar finst relevant forbetringpunkt det er viktig at BU tek omsyn til i seinare prosessar for inngåing av tilsvarande kontraktar.
5. At det vert arbeid vidare med å løyse utfordringane når det gjeld samhandling med Bane NOR og oversending av relevante anskaffingsrettslege dokument til BU frå dokumentsenetert i Hordaland fylkeskommune.
6. Fylkestinget anmoder også om at fylkesrådmannen i Vestland fylkeskommune lagar ein prioritert handlingsplan til kontrollutvalet i Vestland fylkeskommune innan 01.02.2020 som viser kva tiltak som skal setjast i verk for å følgja opp tilrådingane i rapporten, når tiltaka skal setjast i verk og kven som skal ha ansvaret for iverksettinga.

Hogne Haktorson
kontrollsjef

Roald Breistein
utvalgssekretær

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje underskrift.

Vedlegg

- 1 Rapport - HFK - fvr av internkontroll BU